Y CYNGOR DYDD IAU, 14 MAI 2026

Yn bresennol: Y Cynghorydd Elin Walker Joes (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Delyth Lloyd Griffiths (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr:
Craig ab Iago, Menna Baines, Stephen Churchman, Wendy Cleaver, Dafydd Owen Davies, Elwyn Edwards, Elfed Wyn ap Elwyn, Gwilym Evans, Dylan Fernley, Delyth Lloyd Griffiths, Jina Gwyrfai, Anwen Hughes, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, R. Medwyn Hughes, Elin Hywel, Nia Wyn Jeffreys, Anne Lloyd Jones, Berwyn Parry Jones, Dewi Jones, Elwyn Jones, Gwilym Jones, Gareth Tudor Jones, Huw Wyn Jones, June Jones, Eryl Jones-Williams, Cai Larsen, Beth Lawton, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Dewi Owen, Edgar Wyn Owen, Llio Elenid Owen, Geraint Parry, Nigel Pickavance, Rheinallt Puw, Arwyn Herald Roberts, Beca Roberts, Elfed P Roberts, John Pughe Roberts, Meryl Roberts, Richard Glyn Roberts, Huw Llwyd Rowlands, Paul Rowlinson, Angela Russell, Ioan Thomas, Peter Thomas, Menna Trenholme, Rhys Tudur, Hefin Underwood, Einir Wyn Williams, Elfed Williams, Gareth Williams, Gruffydd Williams, Sasha Williams a Sian Williams.

Swyddogion: Dafydd Gibbard (Prif Weithredwr), Catrin Thomas (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Dylan Owen (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Ffion Madog Evans (Pennaeth Cynorthwyol Cyllid), Iwan Evans (Swyddog Monitro), Ian Jones (Pennaeth Gwasanaethau Corfforaethol), Sioned Williams (Pennaeth Adran Economi a Chymuned), Nia Grisdale (Rheolwr Gwasanaeth Cyfreithiol), Sion Huws (Rheolwr Priodoldeb ac Etholiadau), Vera Jones (Rheolwr Gwasanaeth Democratiaeth ac Iaith) ac Annes Sion (Arweinydd Tîm Democratiaeth).

1. CADEIRYDD

Cynigiwyd ac eiliwyd dau enw am y gadair, sef y Cynghorydd Elin Walker Jones a'r Cynghorydd Beth Lawton.

PENDERFYNWYD penodi'r Cynghorydd Elin Walker Jones yn Gadeirydd am 2026/27.

Darllenodd a llofnododd y Cynghorydd Elin Walker Jones ddatganiad yn derbyn y swydd o Gadeirydd Cyngor Gwynedd am 2026/27 ym mhresenoldeb y Prif Weithredwr.

2. IS-GADEIRYDD

Cynigiwyd ac eiliwyd dau enw am yr is-gadeiryddiaeth, sef y Cynghorydd Elfed P Roberts a'r Cynghorydd Delyth Lloyd Griffiths.

PENDERFYNWYD penodi'r Cynghorydd Delyth Lloyd Griffiths yn Is-gadeirydd am 2026/27.

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Anwen Davies, Alan Jones Evans, Gareth Coj Parry, Glyn Daniels a Gwion Emyr.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 5 Mawrth 2026 fel rhai cywir.

5. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyniwyd datganiad o fuddiant gan y Cynghorwyr canlynol: Anne Lloyd Jones, Beth Lawton, Annwen Hughes, Dafydd Davies, Wendy Cleaver, Elwyn Edwards, Elwyn Jones, Linda Morgan, Elfed Williams a John Pughe Roberts ar gyfer eitem 11 – Ardoll Twristiaeth. Roedd yn fuddiant a oedd yn rhagfarnu a bu iddynt adael ar gyfer yr eitem.

6. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Croesawyd y Cynghorydd Louise Hughes ac Arwyn Herald Roberts yn ôl wedi cyfnod o waeledd.

Llongyfarchwyd yr holl Aelodau Seneddol a gafodd eu hethol yn etholiad Senedd Cymru wythnos diwethaf, ac yn benodol llongyfarch Beca Brown sydd wedi camu i lawr o'i rôl fel Cynghorydd Llanrug, ynghyd â chyn aelodau'r Cyngor hwn Sian Gwenllian a Mair Rowlands. Nodwyd y bydd Isetholiad yn cael ei gynnal yn Llanrug yn ystod yr wythnosau nesaf.

Tynnwyd sylw fod y Cyngor wedi arwyddo a lansio Siarter Twf y Gymraeg yn y Gwaith ar y cyd gyda TUC Cymru, Unsain, GMB a Unite. Eglurwyd mai'r Cyngor yw'r Cyngor cyntaf yng Nghymru i wneud hyn. Mynegwyd llongyfarchiadau ar y cynllun blaengar sy'n profi'r cyd-weithio llwyddiannus rhwng y Cyngor a'r undebau llafur yng Ngwynedd.

Nodwyd llongyfarchiadau i:

- Glwb Peldroed Caernarfon ar ennill Cwpan Cymru yn ddiweddar.
- I ddisgyblion Ysgol Glan y Môr ac Ysgol y Moelwyn am ddod yn gyntaf ac ail mewn cystadleuaeth Tasty Careers yn dilyn mentora gan Tom o Swig Smoothies.

Dymunwyd pob lwc i'r holl blant a phobl ifanc ar draws y sir a fydd yn cystadlu yn Eisteddfod yr Urdd ddiwedd y mis.

7. MATERION BRYS

Dim i'w nodi.

8. CWESTIYNAU

Cyhoeddwyd atebion ysgrifenedig yr Aelodau Cabinet i'r cwestiynau ymlaen llaw.)

Cwestiwn Y Cynghorydd Jina Gwyrfai

Mater o bryder i lawer ohonom yw'r cynnydd amlwg yn nifer dysgwyr yn ein hysgolion sy'n cael eu diarddel oherwydd ymddygiad annerbyniol, peryglus neu'n fygythiol. Serch hynny, mae'n statudol bod pob plentyn yn derbyn addysg hyd at 16 oed. Rhywbeth dros dro yw diarddel i fod, felly, ac y mae amrywiaeth o strategaethau gan yr Adran Addysg- ar y cyd efo Asiantaethau eraill- i ddelio gyda'r dysgwyr hyn, a'r nod o alluogi'r dysgwyr i ddychwelyd i ysgol a pharhau i dderbyn addysg a fydd yn eu harfogi i'r dyfodol.

A fedrwch amlinellu'r holl strategaethau sydd ar gael yng Ngwynedd i ddelio gyda'r bobl ifainc hyn; a hefyd darparu data i ddangos a) faint yw'r broblem, a b) pha mor effeithiol yw'r ddarpariaeth bresennol ?

Ateb yr Aelod Cabinet dros Addysg, y Cynghorydd Dewi Jones

Ymatebwyd drwy nodi ei fod yn rhannu'r pryder a bod ymddygiad anerbyniol a pryderus ar draws sir. Mynegwyd fod cefnogaeth angen ei roi i'r plant sydd methu ymdopi yn yr ysgol am amryw reswm, ond pwysleisiwyd mai nifer bychan yw'r rhain. Amlygwyd fod arwydd o oleuni gyda niferoedd sy'n cael ei gwahardd yn lleihau a bod ffordd newydd yr adran o edrych ar gynhwysiad wedi cyfrannu at hyn. Tynnwyd sylw at y ddwy ganolfan sydd yn Llanwnda ac yn Nyffryn Nantlle i gefnogi'r bobl ifanc. Eglurwyd fod 220 o bobl ifanc yn agored i wasanaethau, a bod mwy o achosion wedi cau eleni na sydd wedi ei hagor. Nodwyd fod y broblem bell o gael ei datrys ond ei fod yn mynd i'r cyfeiriad cywir.

Cwestiwn Atodol Y Cynghorydd Jina Gwyrfai

Diolchwyd am yr ateb, ond un peth bach i godi, y plant sydd ar amserlen rhan amser gofynnwyd beth sy'n digwydd gweddill yr amser a pwy sy'n gyfrifol am eu gofal tra mae rhiant yn gorfod gweithio.

Ateb yr Aelod Cabinet dros Addysg, y Cynghorydd Dewi Jones

Nodwyd fod nifer o wasanaethau ar gael a bod pob achos yn cael ei drin yn unigol. Ategwyd fod gweithwyr yn gweithio gyda phlant a theuluoedd er mwyn dod o hyd i'r datrysiad addas i'r achos yn unigol. Ategwyd fod achosion weithiau yn cymryd amser i sicrhau fod y plant yn ôl mewn amser llawn amser.

Cwestiwn Y Cynghorydd Rhys Tudur

Mae Cymdeithasau Tai yn ddiweddar wedi cael neu yn ceisio caniatâd am godi nifer o dai di gynsail mewn ceisiadau unigol ym mhentrefi Dwyfor, Botwnnog (18), Trefor (20), Nefyn (20), Chwilog (25), Ffor (27), Abererch (24), a hynny yn wyneb gwrthwynebiad lleol o ddatblygiadau sydd tu hwnt i raddfa sy'n addas i faint y

pentrefi ac sy'n dyblu nifer y tai cymdeithasol yno dros nos ac yn her i hyfywedd y Gymraeg. Oes yna unrhyw dystiolaeth i ddangos bod y Cyngor yn awr yn gwrando a'u bod ddim yn gwbl glustfyddar i'r lleisiau lleol rheini, yn enwedig pan fo'r cynghorau cymuned wedi gwrthwynebu'r ceisiadau a phan fo deisebau efo dros 150 o enwau wedi eu hel?

Ateb yr Aelod Cabinet Tai ac Eiddo, Y Cynghorydd Paul Rowlinson

Mae'n ofynnol fod y pwyllgor cynllunio yn gwneud penderfyniadau o fewn fframwaith cyfreithiol. Golygai hyn ddyfarnu ceisiadau yn unol â'r cynllun datblygu oni bai fod ystyriaethau materol cynllunio yn nodi fel arall. Rhaid hefyd sicrhau fod y canfyddiadau yma yn rhesymol a gyda seiliau tystiolaeth eglur.

Nid yw nifer neu darddiad cefnogaeth neu wrthwynebiad yn ei hun yn ystyriaeth gynllunio berthnasol.

Fodd bynnag, rhoddir sylw llawn i ystyriaethau cynllunio perthnasol a ddaw i'r amlwg o sylwadau a dderbynnir mewn ymateb i ymgynghoriadau ar geisiadau cynllunio, gan gynnwys sylwadau gan y cyhoedd, y Cyngor Cymuned ac ymgynghorai eraill.

Mae datblygiadau tai fforddiadwy yn rhan allweddol o Gynllun Gweithredu Tai'r Cyngor sydd wedi'i gymeradwyo gan y Cabinet, gyda'r nod o ddatblygu 700 o dai fforddiadwy erbyn diwedd oes y Cynllun 2020/21-2028/29. Mae Gwynedd mewn argyfwng tai, ac mae datblygiadau tai fforddiadwy yn ymateb i angen sylweddol sydd wedi'i adnabod ar draws y sir, gyda 4,107 o unigolion ar y gofrestr dai ar hyn o bryd.

Mae'r Cyngor yn llwyddo i ddenu oddeutu £13m o grant bob blwyddyn, sy'n galluogi i'r Cyngor roi opsiynau tai i'r rheiny sydd mewn angen cartref trwy gydweithio'n agos gyda'r Cymdeithasau Tai fel rhan o Bartneriaeth Dai llwyddiannus y Cyngor.

Cwestiwn Atodol y Cynghorydd Rhys Tudur

O ystyried bod y Gymraeg yn iaith leiafrifol sydd o dan bwysau'r iaith fwyaf grymus yn y byd a bod codi stadau o 15 - 20 tŷ ar y tro mewn pentrefi bach yn ormod o her i hyfywedd y Gymraeg, ar allu i graffu ieithyddol, a bod canran siaradwyr Cymraeg y sir wedi gostwng yr un adeg a'r Cynllun Datblygu Lleol a bod deisebau Cynghorau Cymuned yn unfrydol yn gwrthwynebu a lleisio'r pryder ieithyddol. A ydym yn dweud fod barn y deisebau, Cynghorau Cymuned a Chynghorwyr lleol oll yn hollol anghywir ac yn amherthnasol, neu a yw'r Cyngor am sicrhau ein bod am gael data iaith ar gyfer rhestrau aros ac ein bod am newid y Cynllun Datblygu fel mai ond mewn amgylchiadau hynod eithriadol y ceir codi 15 - 20 o dai mewn pentrefi bach.

Ateb yr Aelod Cabinet Tai ac Eiddo, Y Cynghorydd Paul Rowlinson

Ymatebwyd drwy bwysleisio fod gweithredoedd y Cyngor wedi ei seilio ar ffeithiau a thystiolaeth, a bod rôl gan Gynghorwyr i ddangos arweiniad i gyfleu'r ffeithiau i'r cyhoedd fel bod barn gyhoeddus yn gorffwys ar seiliau cadarn.

Mynegwyd fod llawer o bobl ddim yn awyddus i gael tai cymdeithasol yn ei hardaloedd ond fod dyletswydd ar y Cyngor i ddiwallu'r angen, ac mae dros 4 mil o bobl ar restrau aros tai cymdeithasol. Nodwyd fod y Cynllun Datblygu Lleol yn nodi'r nifer o bobl sydd yn aros ymhob ardal, a bod effaith cadarnhaol ieithyddol wedi bod hyd yma o ganlyniad i Gynllun Datblygu Tai. Ychwanegwyd fod adroddiad a aeth i'r Pwyllgor Iaith yn dangos fod canran uwch o siaradwyr Cymraeg i'w gweld yn y stadau newydd o'i gymharu â chymunedau o'u hamgylch. Nodwyd nad oes modd gofyn cwestiynau am iaith yn rhan o'r broses o ddyrannu tai yn unol â rheoliadau. Mynegwyd balchder o weld arweinyddiaeth newydd yn Llywodraeth Cymru a fydd gobeithio yn deddfu i gael cartref i bawb a chodi miloedd o dai cymdeithasol newydd er mwyn i'r afael ac yr argyfwng tai.

Cwestiwn Y Cynghorydd Gruffydd Williams

Gofynnais yn flaenorol os oedd y Cyngor, yn dilyn y ffaith bod erthygl 4 wedi ei ddiddymu gan lys o ganlyniad i'r hyn sydd wedi dyfarnu'n gynnyrch camarweiniol gan y Cyngor hwn, am ymddiheuro i ymgyrchwyr a fu frwydro mor galed i gael erthygl 4 mewn grym, a ni fu ymddiheuriad. Erbyn hyn, mae'r hawl i'r Cyngor i apelio wedi ei wrthod. A yw'r Cyngor felly o'r diwedd am ymddiheuro i ymgyrchwyr tros erthygl 4, gwladgarwyr, ieithegwr a threthdalwyr, yn dilyn y ffaith bod hi'n nawr yn glir fod diffyg yn y gwaith papur allweddol wedi achosi i Erthygl 4 gael ei ddiddymu a bod arian wedi ei wastraffu am swm o dros hanner miliwn.

Ateb yr Aelod Cabinet Amgylchedd, y Cynghorydd Craig ab Iago

Diolchwyd am y cwestiwn a nododd nad oedd wedi newid ei feddwl. Tywyswyd drwy'r daith o ran Erthygl 4 o'r camau cyntaf o greu adroddiad o waith mewnol a oedd yn edrych ar effaith ail gartrefi ac eiddo gwag,i ymgyrch cyhoeddus a amlygodd y broblem ymhellach, i'r Erthygl yn dod i rym, i herio cyfreithiol, i golli'r her cyfreithio ac i golli'r apêl. Amlygwyd fod y Barnwr wedi nodi nad oedd y dogfennau a gyflwynwyd yn ddigon clir ac eglur ac felly bod y penderfyniad wedi ei ddiddymu. Ategwyd fod y penderfyniad ddim o ganlyniad i ddiffyg tystiolaeth nac yr angen lleol i weithredu ond yn hytrach diffiniad a defnydd o eiriau a oedd yn creu'r penderfyniad.

Mynegodd nad oedd am ymddiheuro ac nad oedd yn deall pwy y buasai yn ei helpu.

Cwestiwn Atodol y Cynghorydd Gruffydd Williams

O ystyried yr ateb ar anallu parhaus i ymddiheuro a hefyd y gwastraff ariannol sylweddol a gododd yn sgil y papurau a ddyfarnwyd yn gamarweiniol, methiant y Cyngor i nodi yn ffurfiol ble yn union y bu'r methiant yn y broses oruchwylio a pha lefel o oruchwyliaeth sefydliadol ddylai fod wedi sicrhau cywirdeb y papurau er mwyn atal y gwastraff hwn rhag digwydd ac wrth fod y llys apêl a'r uchel lys wedi dyfarnu yn erbyn y Cyngor yn y mater hwn, a bod ateb yr aelod cabinet yn gyndyn o roi ffocws ar ffeithiau'r Cyngor. A yw'n credu fod dyfarniad y llysoedd yn anghywir, bod y Cyngor yn gwybod yn well 'na'r barnwr, os nad yw'n credu hynny pa bryd mae am ymddiheuro?

Ateb yr Aelod Cabinet Amgylchedd, y Cynghorydd Craig ab Iago

Mynegwyd nad oedd yn rhan o'i swydd i anghytuno a'r Barnwr, ond ei swydd yw cynorthwyo pobl leol i fyw yn eu cymunedau. Fel aelod Cabinet ar y pryd, roedd yn ymwybodol o beth oedd y penderfyniad ond fod barn y Barnwr yn anghytuno. Mynegwyd nad yw ymddiheuro am gynorthwyo neb, a chredai nad oedd yn wastraff amser gan ei fod yma i gynorthwyo pobl i fyw yn eu cymunedau, i fod yn arloesol ac i flaenoriaethu anghenion lleol.

9. CYNLLUN CYNGOR GWYNEDD 2023-28 - ADOLYGIAD 2026/27

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor yr adroddiad gan nodi fod y cynllun yn fap a fydd yn arwain y ffordd i ble mae'r Cyngor yn dymuno ei fod. Pwysleisiwyd fod y blaenoriaethau yn cynnwys Gwynedd gyfartal, lewyrchus, ofalgar, ac effeithlon. Tynnwyd sylw penodol at flaenoriaeth newydd Gwynedd Gyfartal. Amlygwyd ei fod rhoi'r egwyddor o drin pawb yn deg wrth wraidd popeth a bod prosiectau megis Merched mewn Arweinyddiaeth yn mynd i weithredu i fynd i'r afael a'r rhwystrau sy'n cyfyngu ar gyfloedd pobl.

Eglurwyd bod y Cynllun wedi ei fabwysiadu pum mlynedd yn ôl, a gyda'r byd yn newid mor gyflym ei bod yn naturiol i adolygu a diweddaru'r Cynllun. Nodwyd fod gweithdai wedi ei gynnal ddechrau'r flwyddyn gydag Aelodau Cabinet er mwyn cytuno ar addasiadau cyn rhannu ar holl aelodau i dderbyn eu sylwadau. Ymhelaethwyd drwy nodi fod nifer o'r sylwadau ac awgrymiadau wedi eu hymgorffori yn y cynllun.

Tynnwyd sylw at faes blaenoriaeth Gwynedd Yfory, gan bwysleisio ei bwysigrwydd i sicrhau'r cychwyn gorau i blant a phobl ifanc Gwynedd. Ynghyd a hynny ychwanegwyd ei fod yn holl bwysig fod Gwynedd yn sir sy'n blentyn cyfeillgar ac yn sir trawma wybodus a diolchwyd i'r Is-Arweinydd am ei arweiniad yn y maes.

Amlygwyd prosiect newydd ym mlaenoriaeth Gwynedd Gymraeg, sef 'Nol i Wynedd' sydd a'i nod o gryfhau poblogaeth Gwynedd er mwyn cyfrannu at gymunedau bywiog a thwf yn nefnydd y Gymraeg.

Nodwyd fod Cynllun Ymateb: Cyfiawnder drwy ein Dewrder wedi ei gynnwys ar ddechrau'r Cynllun er mwyn tanlinellu'r ffaith fod y gwaith hwn yn ymrwymiad parhaus. Diolchwyd i'r holl aelodau, gweithlu'r Cyngor, partneriaid a chymunedau am weithio yn galed dros y sir a'r trigolion.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Nodwyd balchder drwy gyflwyno'r flaenoriaeth newydd, a'i fod yn gam ymlaen er mwyn gwneud pethau yn wahanol, i wrando ar leisiau trigolion a bod penderfyniadau yn cael ei gwneud gyda phawb mewn golwg ac nid y mwyafrif bob amser. Tynnwyd sylw at y gwaith sydd yn cael ei wneud i greu sir plentyn cyfeillgar gydag ymwybyddiaeth trawma a fod hyn yn cael effaith gadarnhaol ar blant y Gwynedd. Pwysleisiwyd fod gwaith wedi ei wneud ond fod mwy i'w wneud. Mynegwyd fod gweledigaeth Llechen Lan yn amlygu'r awydd sydd gan y

Cyngor o feddwl a buddsoddi yn y dyfodol, gydag un uchelgais sef i sicrhau'r gwasanaeth gorau i bobl Gwynedd.

Amlygwyd blaenoriaeth Gwynedd Ofalgar sydd a'r ffocws o wella gwasanaethau gofal a hybu annibyniaeth i bobl fregus o fewn eu cymunedau. Ategwyd fod y buddsoddiad a'r datblygiadau i greu gwasanaethau modern yn holl bwysig, ond hynny drwy'r cyd-weithio cyson holl bwysig gyda phartneriaid i ddarparu'r gofal gorau. Diolchwyd i holl staff gofal a holl ofalwyr y sir.

Mynegwyd fod gwasanaethau megis gofal oedolion a phlant ac addysg yn wasanaethau drud i'w rhedeg, ac mai yma mae mwyafrif o gyllideb y Cyngor yn cael ei wario. Croesawyd adolygiad i'r Gwasanaethau Ieuenctid, sydd wedi derbyn toriad enbyd dros y blynyddoedd diwethaf, gan amlygu ei fod yn waith ataliol holl bwysig a gobeithio y bydd modd ail fuddsoddi yn dilyn yr adolygiad.

Cefnogwyd y gwaith o fod yn sir trawma ymwybodol a'r Cynllun Awtistiaeth yn benodol, gan fod trawma yn effeithio plant tu hwnt i'r maes gofal yn unig. Ychwanegwyd o ran y cynllun Awtistiaeth, ei bod yn anodd cael diagnosis ond wedi hynny bod angen cymorth i gael y gefnogaeth arbenigol gywir gan fod y sbectrwm mor eang.

Pwysleisiwyd yr angen i'r cynllun fod yn fwy 'na geiriau a bod angen gweld cynllun gweithredu ynghyd a sicrhau fod digon o arian i gefnogi'r holl gynlluniau.

Nodwyd fod nifer o ddeunydd da i'w gweld yn y Cynllun hwn, er hynny fod angen cynnwys Erthygl 4, gan fod y mater wedi costio cymaint i'r Cyngor a bod angen amlinellu beth aeth o'i le. Yn yr un modd, ychwanegwyd fod rhoi lle i'r adroddiad ymarferiad diogelu plant ar ddechrau'r adroddiad yn ddi-chwaeth a bod gwendidau'r Cyngor yn cael ei gyfleu yn gryfderau.

PENDERFYNWYD mabwysiadu Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-28 – Adolygiad 2026/27

10. MABWYSIADU STRATEGAETH DATBLYGU ECONOMAIDD NEWYDD I WYNEDD

Cyflwynwyd yr adroddiad gan yr Aelod Cabinet dros Economi a Chymuned gan nodi fod y strategaeth wedi ei ddatblygu gan fod y Cabinet wedi adnabod bwlch o beidio cael un ddogfen sydd yn adnabod dymuniadau pobl y Sir ar gyfer economi ac i osod cyfeiriad ar gyfer datblygu'r economi. Ategwyd fod ariannu ar gyfer y maes datblygu'r economi yn gynyddol ansicr a bod pwyslais Llywodraeth Cymru wedi bod ar gyfer cydweithio rhanbarthol, a bod buddsoddiad wedi ei weld ar draws y gogledd ond dim cynlluniau cyffelyb ar gyfer Gwynedd. Nodwyd fod ansicrwydd parhaus am yr economi yn fyd-eang a bod awyrgylch tymhestlog yng Nghymru yn benodol.

Amlygwyd fod agweddau positif a chryf am economi Gwynedd megis potensial o fewn mentrau sydd eisoes yn bodoli, diweithdra yn isel a lefelau cymwysterau'r gweithlu yn uchel. Mynegwyd mai pwrpas y strategaeth oedd adnabod lle mae

modd gwella, ac amlygwyd meysydd megis llai o bobl mewn oed gwaith yn gweithio, cyflogau isel, gormod o waith rhan-amser a tymhorol a diffyg amrywiaeth diwydiannau.

Manylwyd fod y broses o ddatblygu'r strategaeth wedi bod yn feintiol ac yn cynnwys ymchwil desg sylweddol gyda mewnbwn gan ystod o randdeiliad o'r sector preifat, cyhoeddus a trydydd sector. Amlygwyd fod mewnbwn wedi ei dderbyn gan Cynghorwyr drwy'r Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi.

Nodwyd yr awydd i gael economi sy'n rhoi cyfle i bawb wireddu eu llawn botensial gydag economi sy'n cryfhau cyfoeth naturiol a diwylliannol y sir. Pwysleisiwyd ei fod yn gyfle cyffroes i wneud Gwynedd yn gyrchfan rhagoriaeth mewn diwydiannau wrth barhau i feithrin ac ychwanegol at sectorau traddodiadol fel amaeth a thwristiaeth. Mynegwyd y weledigaeth o gael economi arloesol, gynhyrchiol a charbon isel sy'n cryfhau'r Gymraeg, creu cyfleoedd newydd a chyfrannu at lesiant. Tywyswyd drwy'r tair thema sydd wedi ei adnabod Mentergarwch, Pobl a Lles.

Eglurwyd er mwyn gweithredu'r strategaeth eu bod yn awyddus ffurfio Fforwm Economaidd a fydd wedi'i seilio ar y grŵp ymgynghorol llwyddiannus a lywiodd gwaith y Gronfa Ffyniant Cyffredin. Ymhelaethwyd y bydd hyn yn sicrhau llais i rannau gwahanol o Wynedd er mwyn sicrhau ymwybyddiaeth o'r amrywiaeth ar draws y sir. Nodwyd mai'r Fforwm a fydd yn llunio'r Cynllun Cyflawni'r flynyddol, a bydd fframwaith monitro a gwerthuso yn fodd o fesur llwyddiant yn erbyn gweithgareddau.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Cefnogwyd y strategaeth gan groesawu strategaeth dda i ddenu buddsoddiad i'r sir, nodwyd ei fod yn gychwyn ardderchog ac yn edrych ymlaen at weld y targedau i weld beth sydd yn dod ohoni.

Croesawyd y strategaeth gan edrych ymlaen at weld y Cynllun Cyflawni. Mynegwyd siom o glywed am Uchelgais Gogledd Cymru yn tynnu allan o gynllun Glynllifon, ond amlygwyd yr angen am ddatblygiad yn ne'r Sir.

Gofynnwyd faint o rym fydd gan y Fforwm a beth fydd y drefn monitro er mwyn sicrhau dyraniad gwastad ar draws y sir, ac a fydd Cynghorwyr yn rhan o'r monitro. Nodwyd y bydd monitro yn rhagweithiol i ddatblygiad prosiectau a bydd gwaith yn cael ei gyfeirio at graffu. Eglurwyd y bydd y Fforwm yn rhoi arweiniad ar draws y sir. Gofynnwyd bod adroddiad blynyddol yn cael ei gyflwyno i ddangos dyraniad traws sirol.

Amlygwyd Hwb Trawsfynydd, a diolchwyd am y gwaith sydd yn digwydd tu ôl i'r llen. Gwahoddwyd yr holl aelodau i weld y gwaith dymchwel sydd yn mynd rhagddi ac i weld y cynlluniau newydd sydd i'r safle.

Holwyd am sefyllfa Llanbedr ac os yw'r les bellach yn nwylo pobl leol. Eglurwyd fod y Llywodraeth wedi ei roi i gwmni Preifat, ond fod trafodaethau yn parhau o ran y les yn y tymor hir.

Pwysleisiwyd yr angen i sicrhau fod yr adran Gynllunio yn cefnogi'r economi, a'r angen i weithio yn draws adrannol.

PENDERFYNWYD mabwysiadu 'Gwynedd 2035: Economi Sy'n Gweithio i Bawb' yn strategaeth datblygu economaidd i Wynedd.

11. ARDOLL YMWELWYR

Cyflwynwyd yr adroddiad gan yr Aelod Cabinet dros Economi a Chymuned gan nodi'r rheswm dros ystyried Ardoll Ymwelwyd yw sicrhau bod y sector dwristiaeth yn cyfannu'n deg at gostau'r pwysau mae'n ei greu ar wasanaethau lleol, yr amgylchedd, y Gymraeg a chymunedau'r sir. Ychwanegwyd fod yr ardoll yn fodd o ail-fuddsoddi yn yr economi ymweld er lles trigolion a busnesau lleol.

Amlygwyd y sefyllfa bresennol, sef fod miliynau o ymweliadau a Gwynedd bob blwyddyn yn creu pwysau cynyddol ar wasanaethau lleol mewn cyfnod ble mae cyllidebau dan straen. Yn ôl Llywodraeth Cymru, nodwyd fod yr ardoll yn ateb posib gan ei fod yn gofyn am gyfraniad bach gan ymwelwyd dros nos i'w ail fuddsoddi'n lleol, gyda rheolaeth a thryloywder lleol. Pwysleisiwyd nad yw'r cynnig yn ddatblygiad gwrth dwristiaeth, ond yn hytrach ceisio rheoli a chryfhau'r economi mewn ffordd gynaliadwy yn y tymor hir. Ategwyd fod nifer o ffyrdd o fesur yr economi ymweld, a bod rhain i'w gweld yn yr asesiadau effaith, yn rhoi maint gwahanol ar economi Gwynedd ac felly yn effeithio ar asesiadau ardrawiad effaith.

Tynnwyd sylw at y sylwadau a dderbyniwyd gan y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi a oedd yn cynnwys yr angen am ymgynghoriad trylwyr yn cael ei gynnal ac ymrwymiad pendant ar wariant yr arian.

Mynegwyd fod proses fanwl y bydd i'w fabwysiadu os yn dymuno'r ardoll, a nodwyd mai'r gyfradd genedlaethol yw 75c heb gynnwys TAW ar gyfer y raddfa isaf (sy'n cynnwys meysydd gwersylla a hosteli) a £1.30 heb gynnwys TAW ar yfer y raddfa uchaf. Nodwyd y bydd disgwyl i bawb sy'n aros dros nos dalu'r ardoll ond fod eithriadau yn bodoli. Eglurwyd fod y Cyngor wedi ystyried y potensial o gyflwyno ardoll er nifer o flynyddoedd, gyda gwaith ymchwil Elwa o Dwristiaeth o 2018 wedi amlygu'r ardoll fel y ffynhonnell fyddai'n dod a'r mwyaf o incwm i Wynedd i fuddsoddi yn yr economi ymweld.

Esboniwyd mai'r gofyn heddiw yw penderfynu os dylid gweithredu trefn ymgynghori gyhoeddus, a bydd y canlyniadau yn derbyn ystyriaeth pan fydd penderfyniad terfynol yn cael ei wneud gan y Cyngor Llawn. Amlygwyd fod y Cyngor yn cyd-weithio'n agos a Chonwy ac Ynys Môn ar gynnal ymchwil asesiadau effaith, a bod trafod wedi bod gyda Chyngor Caerdydd sydd wedi penderfynu mabwysiadu ardoll yn dilyn proses ymgynghori.

Nodwyd fod yr asesiadau effaith wedi'u datblygu dan arweiniad Llywodraeth Cymru, a nodwyd fod yr asesiad yn nodi y gellid gweld ar ei waethaf golli 50 o swyddi neu greu 21 o swyddi ar ei orau. O ran y refeniw, mynegwyd ei fod yn amrywio o £2.4m wrth ddefnyddio un set o ddata i dros £12m os defnyddir un arall. Rhagwelir felly y bydd y swm yn uwch nac yr hyn sydd wedi ei nodi yn y

Cynnig Ardoll.

Eglurwyd fod y drefn o ymgynghori wedi'i osod yn y ddeddf, ac mae'n gosod allan yn glir lle gellir buddsoddi incwm yr ardoll, ynghyd a'r angen i sefydlu Fforwm Partneriaeth Ardoll ar lefel awdurdod lleol. Amlygwyd fod y cynnig yn amlygu y dylai incwm gael ei fuddsoddi mewn prosiectau a gweithgareddau sy'n cyd-fynd ag egwyddorion economi ymweld cynaliadwy Cynllun Gwynedd ac Eryri 2035 megis gwella toiledau, cludiant cyhoeddus a chefnogi digwyddiadau.

Mynegwyd os bydd cefnogaeth, y bwriad yw cynnal proses ymgynghori ar 20fed o Fai am gyfnod o wyth wythnos cyn dychwelwyd yn ôl i'r Cyngor Llawn ar 24 Medi. Pwysleisiwyd na wneir unrhyw benderfyniad terfynol ar fabwysiadu'r Ardoll tan ar ôl y broses ymgynghori.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Nodwyd dealltwriaeth o'r buddiannau fydd o gael ardoll, a chytunwyd ar syniad mewn egwyddor ond manylwyd fod pryderon yn ogystal megis sut i'w orfodi. Nodwyd er bod yr adroddiad yn amlygu sut y bydd yn dod ag arian i mewn nad yw'r adroddiad yn dangos sut y gall weithio heb ddod ag effaith negyddol ar dwristiaeth yn y sir. Mynegwyd fod twristiaeth a'r maes lletygarwch yn effeithio ar lot o fusnesau a bod cyflwyno'r ardoll yn gallu bod yn risg o leihad mewn busnes. Pwysleisiwyd y dylid dal yn nol er mwyn gweld beth yw'r effaith ar siroedd eraill a chasglu data cyn gwneud penderfyniad.

Atgoffwyd mai penderfynu ar fynd i ymgynghoriad mae'r adroddiad heddiw er mwyn sicrhau fod lleisiau yn cael ei glywed, gan drigolion, gan bobl sy'n gweithio yn y maes twristiaeth ac yn berchnogion busnesau. Mynegwyd fod twristiaeth yn cael effaith ar feysydd megis yr iaith ac y buasai hyn yn rhoi mewnbwn i'r costau yn lleol, ond amlygwyd nad yw hyn yn rhan o'r penderfyniad heddiw.

Pwysleisiwyd fod llawer o ymgynghoriadau yn cael ei gynnal gan y Cyngor. Ychwanegwyd fod treth ar ystafelloedd yn barod yn 20% i fusnesau ac felly oes angen codi mwy. Mynegwyd fod yr economi yn fregus yn barod ac felly bod angen bod yn ofalus nad oes negeseuon gwrth dwristiaeth yn cael ei rhannu.

Cyfeiriwyd fod twristiaeth yn lleihau yn y sir ar hyn o bryd o ganlyniad i benderfyniadau megis codi treth busnes ac erthygl 4, a bod angen dal yn ôl a chael cyfnod i sefydlogi. Tynnwyd sylw at wledydd tramor ble mae treth lletygarwch oddeutu 7% ac felly yn llawer is 'na Gwynedd, a bod angen data pellach.

Mynegwyd ei bod yr amser iawn i ymgynghori a tynnwyd sylw at Gaeredin sydd ar ardoll uchaf yn Ewrop. Amlygwyd fod nifer ymwelwyr wedi codi oherwydd bod yr arian wedi ei fuddsoddi i wella'r ddinas. Datganwyd fod hwn yn gyfle i wella profiad ymwelwyr a thrigolion.

Croesawyd yr ymgynghoriad ond amlygwyd nad oedd yr adroddiad yn amlygu gor-dwristiaeth sydd yn y sir. Ymhelaethwyd fod manteision o'r arian yn cael ei ddefnyddio i liniaru'r effaith negyddol ar gymunedau a bod angen buddsoddi mewn twristiaeth ond heb annog mwy o dwristiaeth. Mynegwyd yr angen i eirio'r

ymgynghoriad yn dda a gofynnwyd pwy fydd yn craffu ar y geiriad ei hun. Ymatebodd y Swyddog Monitro drwy nodi'r broses yn unol â'r ddeddf.

Amlygwyd fod heriau yn amlwg gyda thwristiaeth ond fod elfennau positif drwy'r bwrlwm mae'n ei greu a rhaid ymfalchïo fod ymwelwyr ar draws y byd yn ymweld a'r sir. Mynegwyd fod potential gyda'r ardoll i fuddsoddi'r arian i gefnogi busnesau a'i fod yn gyfle cyffroes i'w wario mewn ffordd gynaliadwy ac i sicrhau fod trigolion yn gallu mwynhau byw yn yr ardal.

Cefnogwyd y penderfyniad gan nodi bydd pobl ei ward yn hapus o weld yr arian yn dod i mewn i fuddsoddi i wella cyfleusterau ac y dylid cymryd mantais i godi safonau ac i blismona unigolion sy'n amharchu'r ardal.

O ran y data, nodwyd nad oes data ar gael yn lleol er mwyn gweld beth yw effaith yr ardoll ond fod data o wledydd eraill y gellir ei ddefnyddio. Amlygwyd os yn dal yn ôl ac yn disgwyl i weld canlyniadau mewn siroedd cyfagos gall fynd yn broses hir oherwydd prosesau'r ddeddf. Mynegwyd y bydd yr ymgynghoriad yn creu data o farn pobl leol a busnesau a fydd yn cael ei ddefnyddio i wneud y penderfyniad ym mis Medi.

Gofynnwyd i bobl Gwynedd, os yn cael ei gytuno heddiw, i ymateb i sicrhau fod lleisiau yn cael eu clywed.

Cefnogwyd y syniad mewn egwyddor ond fod angen bod yn gwbl glir i drethdalwyr. Mynegwyd pwysigrwydd cyplysu'r penderfyniad hwn ynghyd ac Erthygl Pedwar a'r Premiwm, gan sicrhau nad oes sgil effeithiau sydd heb eu rhagweld yn taro pobl leol yn negyddol. Pwysleisiwyd yr angen i fod yn ofalus wrth gyflwyno, ond efallai ei fod yn ffordd decach o gynyddu incwm nac yw'r premiwm.

Holwyd beth oedd y risg o'i oedi am flwyddyn, ymatebwyd drwy nodi nad yw oedi am newid y sefyllfa o ran data gan fod cyfnod paratoi o flwyddyn cyn mynd yn weithredol ac felly ni fydd data ychwanegol ar gael.

Gofynwyd pe bai'r dreth yma yn cael ei roi ar bobl leol yn ogystal, be fyddent yn mynd i aros yn rhan arall o'r sir ar eu gwyliau. Ymatebwyd drwy nodi ei fod yn dreth a fydd yn cael ei roi ar unrhyw un sydd yn aros yng Ngwynedd dros nos.

Cynigwyd gohirio'r eitem oherwydd efallai y bydd bwlch yn yr ymgynghoriad, a bydd modd dadansoddi'r data Conwy a Môn er mwyn cael mwy o wybodaeth. Eglurwyd y bydd modd cymryd amser er mwyn sicrhau fod ymgynghoriad Gwynedd yn gywir. Pleidleisiwyd ar y cynnig, a bu i'r cynnig syrthio felly pleidleisiwyd ar y cynnig gwreiddiol.

PENDERFYNWYD

1. **I gyhoeddi Adroddiad Cynnig Ardoll Ymwelwyr Gwynedd;**
2. **I gytuno i gynnal ymgynghoriad ar y Cynnig i gyflwyno Ardoll yn unol â'r rhestr ymgynghoron ym mharagraff 5.4 a 5.5 o'r adroddiad yma;**
3. **I hysbysu Awdurdod Cyllid Cymru, yn unol â'r statud, o'r bwriad i ymgynghori ar gyflwyno'r Ardoll.**

12. ADOLYGIAD BLYNYDDOL O GYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Democratiaeth gan nodi ei bod yn ofynnol i gyflwyno adroddiad yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor. Amlygwyd nad oes newid sylweddol wedi ei wneud o ran y cydbwysedd gwleidyddol ac felly dim ond newidiadau bychain sydd i'w penderfynu o ran trefniadau pwyllgorau.

PENDERFYNWYD cytuno i:

- **fabwysiadu'r rhestr o bwyllgorau ac is-bwyllgorau i'w sefydlu ar gyfer y flwyddyn fwrdeistrefol fel y nodwyd yn Atodiad A, ynghyd â mabwysiadu'r dyraniad seddau a'r uwch gyflogau a nodwyd yn yr atodiad.**
- **ddirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth wneud penodiadau i'r pwyllgorau ar sail cydbwysedd gwleidyddol ac yn unol â dymuniadau'r grwpiau gwleidyddol**
- **mabwysiadu cadeiryddiaethau'r pwyllgorau craffu ar sail cydbwysedd gwleidyddol, fel a ganlyn:**
    - **Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi - Grŵp Plaid Cymru**
    - **Pwyllgor Craffu Cymunedau - Grŵp Annibynnol**
    - **Pwyllgor Craffu Gofal 0 Grŵp Annibynnol**

13. PENODI CADEIRYDD I'R PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATIAETH 2026/27

Gwahoddwyd y Cyngor i benodi cadeirydd i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth ar gyfer 2026/27.

PENDERFYNWYD penodi'r Cynghorydd Dewi Owen yn Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth am 2026/27.

14. PENODI AELODAU I'R PWYLLGOR SAFONAU - ARGYMHELLION PANEL CYFWELD

Cyflwynwyd adroddiad y Swyddog Monitro yn argymell i'r Cyngor benodi Carys Edwards a Neil Hawkins yn Aelodau Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am gyfnod o 6 blynedd.

PENDERFYNWYD penodi Carys Edwards a Neil Hawkins yn Aelodau Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am gyfnod o 6 blynedd.

15. RHYBUDDION O GYNNIG

(A) Cyflwynwyd y rhybudd o gynnig gan y Cynghorydd Einir Williams o dan Adran 4.19 y Cyfansoddiad, ac fe'i heiliwyd.

Mynegwyd cefnogaeth frwd i'r cynnig gan aelodau gan nodi:

- Fod y mater yn agos at galon nifer o Aelodau.
- Derbyniwyd enghreifftiau o enwau hanesyddol sydd á gwreiddiau dwfn mewn chwedlau, daearyddiaeth a hanes Cymru. Nodwyd yr angen i'w cadw drwy'r mapiau.
- Amlygwyd fod enwau tai yn diflannu yn ogystal ag bod angen ymrwymiad gan y Cyngor i beidio bod yn rhagrithiol ac i ddefnyddio cyfeiriadau Cymraeg mewn gohebiaeth.
- Talwyd teyrnged i ŵr a oedd wedi brwydro yn galed am y mater hwn sef diweddar Eilian Williams, Dyffryn Peris, a diolchwyd iddo am ei waith.
- Pwysleiswyd fod yr enwau yma yn rhan o ddiwylliant Cymru, ac mae wir angen eu cadw.
- Cytunwyd i ychwanegu cymal i alw ar awdurdodau eraill ar draws Cymru ddilyn y cynnig hwn.
- Amlygwyd fod y Cyngor yn gwneud gwaith yn cael ei wneud ers blynyddoedd i geisio dylanwadu ar Lywodraeth Cymru a bod gwaith wedi ei wneud i gadw enwau llefydd Cymraeg.
- Mynegwyd nad oes gan Lywodraeth Cymru bŵer uniongyrchol ar y mater hwn ond gobeithiwyd y byddant yn edrych ar fater yn ddifrifol a rhoi pwysau ar yr AO i sicrhau eu bod ar fapiau.
- Cynnig gwelliant – fod y Cyngor hwn yn galw ar Swyddog Monitro i anfon memorandwm arddel enwau Cymraeg yn unig. Ymatebwyd drwy nodi fod enwau strydoedd yn swyddogol ac felly fod ffiniau cyfriethiol, ond y bydd y Cyngor pan yn bosib yn arddel yr enw Cymraeg ac i withio y ffiniau cyfriethiol gymaint a sydd yn bosib.
- Addewidwyd y bydd y Cyngor wrth ysgrifennu at yr Arolwg Ordnans yn gofyn am gyfarfod swyddogol i drafod y mater.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r cynnig, sef:-

Dwi eisiau mynegi pryder dwfn ac angerddol ynghylch polisi presennol yr Arolwg Ordnans (AO) sy'n arwain at ddileu, tanseilio ac anwybyddu enwau lleoedd Cymraeg sydd wedi bod yn rhan o'n tirwedd ers canrifoedd.
Ar hyn o bryd, mae mapiau Arolwg Ordnans yn:

- **Disodli enwau Cymraeg hanesyddol â ffurfiau Saesneg nad oes ganddynt sail na thraddodiad, e.e. *The Mushroom Garden* am Goed Cerrig y Frân, *Heather Terrace Path* am Lwybr Gwregys.**
- **Rhoi enwau Saesneg ochr yn ochr ag enwau Cymraeg, gan greu'r argraff bod yr enwau Cymraeg yn ddewisol neu'n eilradd, e.e. *Cwm Cneifion / Nameless Cwm*, *Bala Lake / Llyn Tegid*. 'Snowdon/Yr Wyddfa (er gwaethaf y ffaith nad yw Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn defnyddio'r enw *Snowdon* bellach.)'**

Mae'r Cyngor hwn yn beirniadu'r arferion hyn, gan eu bod yn cyfrannu'n uniongyrchol at golli enwau Cymraeg, ac felly'n tanseilio ein hiaith, ein hanes a'n hunaniaeth genedlaethol. Pan fo'r Arolwg Ordnans yn mabwysiadu enw Saesneg, mae'n ymddangos ar wefannau, arwyddion, cyhoeddiadau, a'r cyfryngau ac o ganlyniad, mae'r enw Cymraeg yn cael ei

wthio i'r cysgod.

Mae hyn yn digwydd hyd yn oed ymhlith siaradwyr Cymraeg ifanc, sydd yn aml yn cael eu harwain i gredu mai'r enw Saesneg yw'r "safonol". Dyma sut mae iaith yn cael ei gwanhau, nid mewn un ergyd, ond mewn mil o gamau bach.

Mae enwau lleoedd Cymraeg yn rhan o'n DNA diwylliannol. Maent yn adrodd hanes y tir, y bobl, y chwedlau, y gwaith, y bywyd. Nid oes gan neb hawl i'w dileu na'u disodli.

Felly, dwi eisiau rhoi cynnig i'r cyngor hwn heddiw ein bod ni yn :

1. **Ysgrifennu at yr Arolwg Ordnans i alw arnynt i roi diwedd ar y polisi niweidiol presennol, ac i fabwysiadu egwyddor glir a syml a defnyddio enwau lleoedd tirweddol Cymraeg yn unig ar fapiau yng Nghymru.**
2. **Galw ar Lywodraeth Cymru i ymyrryd yn ffurfiol ac i sicrhau bod yr Arolwg Ordnans yn parchu ac yn diogelu enwau Cymraeg hanesyddol.**
3. **Galw ar weddill Awdurdodau Cymru i ddilyn y cynnig hwn.**

Nid yw hyn yn fater o fapiau yn unig. Mae'n fater o hunaniaeth, parch a chyfiawnder diwylliannol.

(b) Cyflwynwyd y rhybudd o gynnig a ganlyn gan yr Arweinydd y Cyngor o dan Adran 4.19 y Cyfansoddiad, ac fe'i heiliwyd. Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau.

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r cynnig, sef:-

Mae'r Cyngor yn nodi llofruddiaeth yr Aelod Seneddol, Jo Cox ar 16/06/2016, ddeng mlynedd yn ôl eleni. (Bu i'r AS David Amess hefyd gael ei lofruddio ar 15/10/2021).

Mewn byd sy'n gynyddol dreisgar ac ymosodol, trist yw'r ffaith bod aelodau etholedig, o bob plaid ac ar bob lefel o lywodraeth, yn gynyddol agored i sarhad a chamdriniaeth. Dengys ymchwil diweddar fod 72% o Gynghorwyr wedi dioddef ryw fath o fygythiad - boed yn eiriol neu'n waeth - yn ystod y 12 mis diwethaf.

Mae'r Cyngor hwn yn credu nad oes lle i ymddygiad bygythiol na threisgar mewn gwleidyddiaeth. Mae Cynghorwyr Cyngor Gwynedd yn ymrwymo i fodelu'r safonau uchaf o barch a chwrteisi wrth ymwneud â'n gilydd ac â'r cyhoedd, ac rydym yn dymuno i'r un parch gael ei ddangos tuag atom.

Galwn ar aelodau'r Cyngor hwn ac aelodau Cynghorau Cymuned a Thref drwy Wynedd i gefnogi ymgyrch Un Llais Cymru, NALC a SLCC "Adduned Parch a Chwrteisi".

16. YMATEBION / DIWEDDARIADAU I RYBUDDION O GYNNIG BLAENOROL

Dechreuodd y cyfarfod am 13:30 a daeth i ben am 17:20

CADEIRYDD